Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0506U000699

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-12-2006

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитрук Юрій Михайлович
2. Dmytruk Yuriy Mykhaylovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.18

Назва наукової спеціальності: Ґрунтознавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-12-2006

Спеціальність за освітою: 7.070501

Місце роботи здобувача: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: 58012, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.354.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: 58012, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.05.43

Тема дисертації:

1. Біогеохімія ґрунтового покриву природно-антропогенних екосистем Західно-Українського краю та Українських Карпат

2. Biogeochemystry of the soil cover of the natural anthropogenous ecosystems of the Western-Ukrainian territory and Ukrainian Carpathian mountains

Реферат/анотація:

1. Об'єкт - еколого-біогеохімічний статус грунтів природних та антропогенних екосистем. Мета - розвиток теорії біогеохімії грунтового покриву і методів оцінки еколого-біогеохімічного статусу та міграційної структури грунтів природно-антропогенних екосистем на основі базових концепцій біогеохімії, а також стійкості грунтового покриву як основи сталих екосистем. Методи - методологічна основа досліджень - концепція сталого розвитку як парадигма державної політики у 21 столітті і сучасні концептуальні ідеї грунтознавства, екології, біогеохімії, ландшафтознавства. Системний аналіз еколого-біогеохімічного статусу біогеоценозів проводили з використанням стаціонарно-польового, порівняльно-географічного, історико-географічного, ландшафтно-геохімічного, грунтово-геохімічного районування, математико-статистичного,

лабораторно-аналітичного методів із моделюванням на базі ГІС. Теоретичні результати - на основі теорії біогеохімічного аналізу грунтового покриву екосистем запропоновано нові дефініції: еколого-біогеохімічного статусу та педоміграційної структури, розроблено теоретичні підходи для оптимізації регіональної та локальної еколого-біогеохімічної характеристики екосистем, обгрунтовано концепцію історико-педогеохімічного аналізу для оцінки часової динаміки вмісту хімічних елементів, створено основи класифікації агроекосистем за особливостями еколого-біогеохімічного статусу грунтів, запропоновано проведення картографічного моделювання на базі синтетичних індексів: насиченості грунтів хімічними елементами та міграційного. Практичні результати - розроблено нові методики еколого-біогеохімічного аналізу, які вперше дозволяють перейти до кількісної оцінки еколого-біогеохімічного статусу та міграційних процесів у ґрунтах біогеоценозів; обґрунтовано організацію локального і регіонального моніторингів екосистем на базі створених картографічних моделей; встановлено алгоритм розрахунку фонової педобіогеохімічної структури геоекосистем; виявлено особливості часового тренду вмісту важких металів на основі системного аналізу палеогоризонтів; теоретичні і методологічні засади еколого-біогеохімічного аналізу ґрунтів пропонуються для використання у навчальному процесі профільних ВНЗ, а методики - при наукових дослідженнях і розробці прогнозних моделей. Новизна - розширено теоретичні засади еколого-біогеохімічного аналізу природних і антропогенних екосистем на основі оцінки еколого-біогеохімічного статусу і педоміграційної структури; показано необхідність педоцентричного підходу при вивченні біогеоценозів як фонових, так і антропогенно змінених регіонів; застосовано нові методи і методологію для проведення еколого-біогеохімічного аналізу; доказано можливий просторовий рівень еколого-біогеохімічної характеристики екосистем: гірських - локальний (район), рівнинних - регіональний (область); вперше для України розроблено алгоритм класифікації та еколого-педогеохімічного районування агроекосистем, що дозволило виділити ареали проблемного вмісту хімічних елементів у ґрунтах і на цій основі проводити моніторинг якісного стану. Ступінь упровадження - методики проведення еколого-біогеохімічних досліджень ґрунтів біогеоценозів та картографічні моделі еколого-біогеохімічного статусу Прут-Дністровської і Передкарпатської височинних областей використовуються Державним управлінням екології та природних ресурсів у Чернівецькій області для моніторингу і прогнозу екологічного стану екосистем; запропоновані індекси та шкала оцінювання еколого-біогеохімічного статусу ґрунтів агроекосистем використовуються головним управлінням агропромислового розвитку Чернівецької обласної державної адміністрації для виявлення районів, в яких використання мікродобрив під культури їх підвищеного виносу буде максимально ефективним та моніторингу за якісним станом агропродукції; теоретичні і методологічні засади еколого-біогеохімічного аналізу запроваджені у навчальний процес кафедри ґрунтознавства та землевпорядкування Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича. Галузь - науково-освітня та природоохоронна.

2. Object -ecobiogeochemical soils status of the natural and anthropogenous ecosystems. The purpose - development of the theory of the soil cover biogeochemistry and estimation methods of ecobiochemical status and migratory structure of soils of the natural and anthropogenous ecosystems on the basis of the fundamental biogeochemistry concepts, and also the soil cover stability as the bases of stable ecosystems. Methods - methodological basis of researches are the concept of stable development as the paradigm of state politics in 21 century and modern conceptual ideas of soil science, ecology, biogeochemistry, landscape researches. The system analysis of ecobiogeochemical status of the biogeocenosis was carried out with use of stationary-field, comparative geographical, historical geographical, landscape geochemical, soil geochemical zoning, mathematical statistical, laboratory-analytical methods with modeling on the base of geographic information system. Theoretical results - on the basis of development of the theory of the biogeochemical analysis of a soil cover of ecosystems are offered new definitions: ecobiogeochemical status and paedomigratory structure; the theoretical approaches for optimization of regional and local ecobiogeochemical characteristics of ecosystems are developed, the concept of historical paedogeochemical analysis for an estimation of time dynamics of the chemical elements contents is substantiated; the bases of agricultural ecosystems classification under the features of ecobiogeochemical soils status are created; is offered the realization of cartographical modeling on the basis of synthetic indexes: soils

saturation by chemical elements and migratory. Practical results - are developed new methods of ecobiogeochemical analysis, which allow to realize quantitative estimation of ecobiogeochemical status and migratory processes in biogeocenosis soils; is substantiate the management of local and regional monitoring of ecosystems on the basis of the created the cartographical models; the account algorithm of the background paedobiogeochemical structure of geoecosystem is established; on the basis of the system analysis of the paleohorizons the peculiar properties of time trend of heavy metals contents are detected; the theoretical and methodological bases of ecobiogeochemical soils analysis are offered for use in educational process of profile High Schools, and technique - for scientific researches and predication models building. Novelty - are extended the theory of the ecobiogeochemical analysis of natural and anthropogenous ecosystems on the basis of the estimation of ecobiogeochemical status and paedomigration structure; is shown the necessity of paedocentrist approach at study of biogeocenosis both the background and anthropogenous changed regions; the new methods and methodology for ecobiogeochemical analysis are used; the possible spatial level of ecobiogeochemical characteristic of ecosystems is proved: for mountain - local (area), for flat - regional (region); for the first time for Ukraine is elaborated the algorithm of classification and ecopaedogeochemical zoning of agricultural ecosystems, that has allowed to allocate the soil areas with the problem contents of chemical elements and on this basis to carry out the monitoring of the its qualitative condition. Degree of application - the procedures of ecobiogeochemical researches of biogeocenosis soils and the cartographical models of ecobiogeochemical status of the Prut-Dniestr and Precarpathian heights are used by State department of ecology and natural resources in Chernovtsy region for monitoring and forecast of the ecosystems ecological condition; the offered indexes and estimation scale for the ecobiogeochemical status of agricultural ecosystems are used by the Main directorate of agroindustrial development of Chernovtsy regional state administration for revealing the areas, in which use the microfertilizers under cultures of their heightened removal will be maximum effective and for monitoring of the qualitative condition of agricultural production; the theoretical and methodological bases of ecobiogeochemical analysis are used in educational process of the faculty of soil science and organization of the use of land in Chernovtsy national university named after Yuriy Fedkovich. The field is scientific-educational and nature protection.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назаренко Іван Іванович

2. Nazarenko Ivan Ivanovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білова Н.А.

2. Білова Н.А.

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірошниченко М.М.

2. Мірошниченко М.М.

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Топольний Ф.П.
2. Топольний Ф.П.

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Кисіль В.І.

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Кисіль В.І.

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.